

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ (=Novός)

Το πρόσωπο του Αναδόχου είναι ιερό, συνάπτει δεσμούς πνευματικής συγγένειας με τον Αναδεκτό και την οικογένειά του. Και λόγω της φύσεώς του λειτουργήματός του επιβάλλεται να τυγχάνει εμπιστοσύνης και εγκρίσεως της Εκκλησίας. Ο Ανάδοχος πρέπει να ξαναβρεί το ρόλο του, δηλ να γίνει για τον Αναδεκτό «εγγυητής εις Χριστόν, ώστε τηρείν τα της πίστεως και Χριστιανικώς ζήν».

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης αναφέρει: «Ότι αν οι Ανάδοχοι ήξεραν το τι λένε, τι υπόσχονται κατά τις κατηχήσεις και το βάπτισμα και τι μεγάλη ευθύνη αναλαμβάνουν, δεν θα ήθελαν να βαπτίσουν, ούτε και αν με θερμά παρακάλια τους παρότρυναν».

Ο Άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης αναφέρει σχετικά με τον Ανάδοχο: «Αναδόχους ποιείσθαι φιλευσεβείς και διδασκάλους σχεδόν της πίστεως».

Ο σύγχρονος άγιος κοιμηθείς Γέροντας της Ρουμανίας π. Κλεόπας Ήλιε έλεγε για τους Αναδόχους: «Αντιλαμβάνονται όσοι γίνονται Ανάδοχοι, ότι θα δώσουν λόγο ενώπιον του θεού για τα πνευματικά των παιδιά; Μπορούμε να πούμε ότι πολλοί Ανάδοχοι σώζονται από τα πνευματικά τους παιδιά, εάν τα αναθρέψουν με φόβο θεού. Αλλά οι περισσότεροι τιμωρούνται για την οκνηρία και αδιαφορία των προς τα πνευματικά τους παιδιά».

Γενικά-εισαγωγικά

1. Ο Ανάδοχος είναι ο πνευματικός πατέρας ή η πνευματική μητέρα.
2. Ο Ανάδοχος προκειμένου να αναλάβει τη βαριά διακονία του οφείλει να είναι Ορθόδοξος Χριστιανός, όχι μόνο στα χαρτιά του, αλλά και σε όλη τη βιωτή του.
3. Ο Ανάδοχος οφείλει να κάνει Μυστηριακή ζωή, να μετέχει απαραίτητως των μυστηρίων της εξομολογήσεως και της τακτικής θείας Κοινωνίας.
4. Ο Ανάδοχος οφείλει να μελετά το Λόγο του Θεού, όπως αυτός είναι αποτυπωμένος μέσα στην Αγία Γραφή, Παλαιά και Καινή Διαθήκη.
5. Ο Ανάδοχος οφείλει απαραίτητως να εκκλησιάζεται τακτικά, να έχει γνήσια λειτουργική ζωή και όχι μόνον κατά τις μεγάλες εορτές της Χριστιανοσύνης, Πάσχα και Χριστούγεννα, και μάλιστα μόνο για άναμμα κεριού ή στο

προαύλιο του ναού.

6. Ο Ανάδοχος οφείλει να γνωρίζει εκτός της Αγίας Γραφής και τους βίους των Αγίων, Πατερικά συγγράμματα, τα λεγόμενα θρησκευτικά βιβλία. Να γνωρίζει καλά την ορθόδοξη πίστη.

7. Ο Ανάδοχος οφείλει να τηρεί κατά γράμμα τις Παραδόσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, όπως νηστείες και προσευχές. Δεν μπορεί για παράδειγμα να πηγαίνει ο Ανάδοχος τον Αναδεκτό του στο ναό για να τον μεταλάβει κι ο ίδιος ποτέ του να μη δίδει πρώτος το παράδειγμα της μετοχής στα Άχραντα Μυστήρια.

8. Ο Ανάδοχος οφείλει εκτός των υλικών δώρων, τα οποία για την Εκκλησία θεωρούνται υποδεέστερα, όποιας μάρκας κι αν αυτά είναι, να προσφέρει πνευματικά δώρα, όπως είναι πνευματικά βιβλία, CD, DVD κ. α..

9. Ο Ανάδοχος οφείλει να μαθαίνει στον Αναδεκτό του την προσευχή, τον τακτικό εκκλησιασμό, τις επισκέψεις σε μέρη πνευματικά, ως είναι οι εκκλησίες μας, τα μοναστήρια μας, τα κατηχητικά σχολεία, οι πνευματικές κατασκηνώσεις, συνάξεις κ.α.

10. Ο Ανάδοχος οφείλει να συμβάλει για την ορθόδοξη πνευματική πορεία του Αναδεκτού του. Δεν νοείται ο Ανάδοχος να βλέπει μόνο τον Αναδεκτό του μία ή δύο φορές το χρόνο. Η τακτική επικοινωνία μεταξύ τους θεμελιώνει γερές πνευματικές βάσεις και μάλιστα σε εποχές δύσκολες που όλα γύρω μας είναι διαβρωμένα και σάπια. Ο Ανάδοχος μπορεί να ορθώσει λόγο δυνατό και πολλές φορές καθοριστικό σε λάθος επιλογές του Αναδεκτού του και να αποτρέψει κάτι που ούτε η ίδια η οικογένεια μπορεί να πετύχει. Για να γίνει όμως αυτό θα πρέπει οι σχέσεις μεταξύ των γονέων, Αναδόχου και Αναδεκτού να είναι σταθερές και ακύμαντες από μικρότητες που δημιουργεί ο κοσμικός βίος. Ως εκ τούτου ο Ανάδοχος είναι πρόσωπο του σπιτιού, έχει λόγο, δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο, ούτε εκλαμβάνεται ως δωροθέτης και «Santa Claus».

11. Ο Ανάδοχος ενδιαφέρεται για τις πνευματικές επιδόσεις του Αναδεκτού του όποιες και αν είναι αυτές, χαίρεται όταν υπάρχει χαρά και κλαίει μαζί του όταν υπάρχει αποτυχία, δυστυχία και θλίψη. Αυτό σημαίνει ότι μεταξύ Αναδόχου και Αναδεκτού υπάρχει ένας πνευματικός δεσμός μεγάλος που δεν μπορεί να διαρραγεί με τίποτα. Δηλαδή κι αν ακόμη ο Αναδεκτός έχει παιδί ίδιας ηλικίας

με το βαπτιστήρι του πρέπει, όπως αγωνίζεται για το ίδιο το σαρκικό του παιδί, εξίσου να πασχίζει και για το πνευματικό του παιδί. Οι ίντριγκες και τα φαβορί που κατά καιρούς συμβαίνουν στην παραπάνω περίπτωση δεν ανήκουν σε αληθινές πνευματικές σχέσεις που δημιουργεί η Αναδοχή, αλλά σε επιφανειακές σχέσεις που έχουν μεταξύ Αναδόχου και Αναδεκτού ημερομηνία λήξεως.

12. Ο Ανάδοχος δεν τελειώνει το έργο του στο ναό ανήμερα της Βαπτίσεως. Ούτε όλη η γιορτή, ή το πανηγύρι όπως κάποιοι το ονομάζουν, τελειώνει με ένα τραπέζι που οφείλουν να κάνουν οι γονείς του νεοβαπτιζόμενου σ' αυτόν. Αλλά ίσα ίσα από την ημέρα της βαπτίσεως ο Ανάδοχος επωμίζεται μεγάλη πνευματική ευθύνη. Μπορεί σήμερα η επιδερμική προσέγγιση του μυστηρίου να μην οδηγεί στο ποθούμενο της ορθοδόξου καθιερώσεως του σκοπού του θεσμού του Αναδόχου αλλά αυτό δεν αίρει την αληθινή αιτία υπάρξεως του, ασχέτως με τον τρόπο που σήμερα αυτός ο θεσμός προσεγγίζεται. Η κατάσταση αυτή δεν ζημιώνει αυτή την ίδια την ύπαρξη της Θεοϊδρυτης Εκκλησίας, αλλά αδικεί όλους εμάς που δεν συμμορφωνόμεθα στις Εντολές του Θεού, της Αγίας μας Εκκλησίας και των Ιερών Παραδόσεων μας. Ως εκ τούτου ο Ανάδοχος οφείλει και πρέπει να βρει και πάλι τον αρχικό του σκοπό υπάρξεως, που δεν είναι άλλος, του πνευματικού πατέρα και εν Χριστώ αδελφού.

13. Στην αρχαία Εκκλησία των πρώτων αιώνων υπάρξεώς Της ο Ανάδοχος ως θεσμός δεν υπήρχε στη μορφή που γνωρίζουμε σήμερα γιατί τα Βαπτίσματα των χριστιανών γίνονταν σε προχωρημένη ηλικία. Αυτό σήμαινε ότι ο βαπτιζόμενος όχι μόνον είχε επίγνωση του τι έκανε, αλλά προκειμένου να ασπασζόταν τον Χριστιανισμό έπρεπε να περάσει από δοκιμασία εξετάσεων, σχετικά με την πιστοποίηση της Ορθοδοξίας και Ορθοπραξίας του. Γεγονός που διασφάλιζε την υγιή παρουσία του μέσα στην Εκκλησία. Από τότε που στην Εκκλησία μας καθιερώθηκε ο νηπιοβαπτισμός ως απαραίτητος θεσμός την ευθύνη για την πνευματική άνδρωση των νηπίων, μαζί με τους γονείς αναλαμβάνουν και οι Ανάδοχοι. Η παρουσία των Αναδόχων είναι λοιπόν εκ προοιμίου μια ασφαλιστική δικλείδα για την Εκκλησία, ότι το νήπιο θα αναπτυχθεί εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου, μέσα στο Ορθόδοξο περιβάλλον

της χριστιανικής κατά πάντα οικογένειας, μέσα στον Ορθόδοξο ναό με τον τακτικό Εκκλησιασμό και τη αδιάλειπτη άσκηση της Μετοχής των Αχράντων Μυστηρίων και της προσευχής. Αυτήν την εγγύηση της ορθοδοξότητας των βαπτισμένων πιστών μελών Της η Εκκλησία την φιλτράρει δια μέσου των Ορθοδόξων Αναδόχων, πιστών κατά πάντα τέκνων της. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι για να γίνει κάποιος Ανάδοχος οφείλει να έχει τη σφραγίδα της Ορθοδοξότητάς του. Αυτό η Εκκλησία το διασφαλίζει ανά τους αιώνες με το μυστήριο της Εξομολογήσεως. Άρα Ανάδοχος μπορεί να γίνει μόνον εκείνος που μετανοεί και κατά συνέπεια εκείνος που κάνει πνευματική ζωή. Δηλαδή Ανάδοχος γίνεται ο κάθε αμαρτωλός, ενσυνείδητα όμως μετανοημένος, δια του μυστηρίου της Εξομολογήσεως.

14. Ο Ανάδοχος οφείλει να σέβεται την Εκκλησία και το ιερατείο. Δεν μπορεί να αναλαμβάνει κάποιος να βαπτίσει και να αποστρέφεται την Εκκλησία και τους υπουργούς των Ιερών Μυστηρίων Της, δηλαδή τους ιερείς. Οφείλει ο κάθε Ανάδοχος να αποδέχεται τις πνευματικές συστάσεις και νουθεσίες των ιερέων χωρίς εγωισμούς και απαξιώσεις. Τελευταίως, εξαιτίας του ότι πολλοί εκ των πιστών μας έχουν απομακρυνθεί από την Εκκλησία απόμεινε στους ιερείς να κρατούν, ως μόνιμοι θεματοφύλακες, τις Ιερές Παραδόσεις της Ορθοδοξίας. Αυτό έχει ως συνέπεια να δέχονται εκ μέρους των «πιστών» πολλές φορές απειλές για δημοσιεύσεις σε ΜΜΕ και εξευτελισμούς προκειμένου να επιτύχουν αυτοί το όποιο απάδον προς τα θεσμά της Εκκλησίας θέλημά τους. Για παράδειγμα τελευταίως πολλά ευτράπελα συμβαίνουν στους ναούς εκ μέρους των Αναδόχων, αλλά και των γονέων των νηπίων που προσέρχονται στους Ορθόδοξους Ναούς μας. Π.χ εμφανίζονται Ανάδοχοι που πλήρωσαν για πολύχρωμα μπαλόνια να επιθυμούν το στολισμό τους μέσα στους Ιερούς Ναούς. Κάποιοι άλλοι σκέπτονται να παρουσιάσουν προγράμματα ζογκλέρ και κλόουν μέσα στο ναό, προκειμένου να διασκεδάσουν τους παρευρισκομένους, κάποιοι άλλοι επιμένουν στο στολισμό της κολυμβήθρας, ως μη όφειλε περιττά έξοδα, με κάθε είδους στολίσματα. Και μπορεί εν πρώτοις να αποδέχεται η Εκκλησία τα στολίσματα με αληθινά άνθη, καθότι στολίζει και η ίδια τα εικονίσματα των Αγίων της μ'αυτά, όμως απάδει στο στολισμό της κολυμβήθρας να κρέμονται κλόουν, παιχνιδάκια, αυτοκινητάκια,

αρκουδάκια, ψαράκια κι αυτά ακόμη τα άνθη και οτιδήποτε ακαθόριστο και βέβηλο για το ίδιο το Μυστήριο. Πόσο μάλλον όταν ειδωλολατρικές μορφές και σχήματα προβάλλονται μέσα στον ορθόδοξο χώρο της.

15. Εκτός τούτων των ανωτέρω πρέπει να σημειώσουμε ότι οι Ανάδοχοι οφείλουν να εμβαθύνουν και στους διάφορους ακόμη συμβολισμούς των τελουμένων στο μυστήριο του Βαπτίσματος, αλλά και των ειδών που χρησιμοποιούνται στο μυστήριο. Είδη όπως έλαιο, πρέπει πάντοτε να είναι ελαιόλαδο, λαμπάδες από γνήσιο κερί μελίσης, λαμπάδα βαπτίσεως και όχι στάτ κεριού με στολίσματα εξεζητημένα και προσβλητικά καθότι κατά την ψαλμωδία του «όσοι εις Χριστόν» θα πρέπει ο Ανάδοχος μετά λαμπάδος και νεοβαπτίζομένου να κάνουν γύρους πέριξ της κολυμβήθρας. Αλλά και τα ρούχα, τα λεγόμενα «εμφώτια» του νεοβαπτίζομένου πρέπει να είναι λευκά, γιατί συμβολίζουν την αγνότητα και καθαρότητα. Ως εκ τούτου χρωματιστά ρούχα, χρωμάτων μπλε για τα αγοράκια και ροζ ή κόκκινα για τα κοριτσάκια απάδουν στον ανωτέρω συμβολισμό και δεν γίνονται αποδεκτά από την Εκκλησία.

16. Το πόσο σπουδαία θεωρεί την πνευματική σχέση μεταξύ αναδόχου και αναδεκτού η Ορθόδοξη Εκκλησία φαίνεται και εκ του γεγονότος ότι θεωρεί αυτή τη σχέση πλέον ως συγγένεια και για τον λόγο αυτό κωλύει(=απαγορεύει) την τέλεση θρησκευτικού γάμου μεταξύ τους. Φυσικά το κώλυμα αυτό ίσχυε στην Ορθόδοξη Ελλάδα μας μέχρι τότε που ήταν σε ισχύ Νόμου μόνον ο θρησκευτικός γάμος. Από τότε όμως που εισήχθη και ισχύει στην Ελλάδα ο πολιτικό γάμος (1982) το κώλυμα αυτό δεν ισχύει πλέον για την πολιτεία. Για την Ορθόδοξη Εκκλησία ισχύει ως κώλυμα και είναι μεγάλη αμαρτία.

17. Ένα παράδοξο φαινόμενο που παρατηρείται τελευταίως στην Εκκλησία μας είναι η παρουσία πολλών Αναδόχων. Αυτό δεν συνηθίζεται κατά την Ορθόδοξη Παράδοσή μας. Η ικανοποίηση πιθανόν πολλών φίλων μας και η ωφελμιστική εμπορευματοποίηση του Μυστηρίου εκ μέρους των γονέων, τους οδηγεί να επιλέγουν πολλούς Αναδόχους, τρεις, τέσσερις, πέντε, έξι κ. ο. κ.. Όμως αυτό αντιβαίνει καθ'ολοκληρίαν στο γεγονός ότι εκ της κολυμβήθρας ένας κανονικά αναδέχεται στην αγκαλιά του τον Αναδεκτό του. Δεν είναι δυνατόν σε τρεις αγκαλιές να αναδεχθεί το νήπιο, πολύ μάλιστα περισσότερο

όταν οι Ανάδοχοι είναι περισσότεροι. Ας είμαστε πιο συγκρατημένοι σε τέτοιου είδους αποφάσεις εμείς οι μεγαλύτεροι γονείς. Το παιδί πρέπει να έχει έναν Ανάδοχο, να τον γνωρίζει και να συναναστρέφεται μαζί του. Καθίσταται δύσκολο οι πολλοί Ανάδοχοι να βλέπουν είτε από κοινού τον Αναδεκτό τους είτε χωριστά. Μάλιστα σήμερα που τα προγράμματα των ανθρώπων είναι τόσο δύσκολα και ο χρόνος επαφής καθίσταται πολυτέλεια, αντιλαμβανόμεθα τι θα γίνεται όταν οι τρεις, τέσσερις ή και παραπάνω Ανάδοχοι αποφασίζουν σε διαφορετικές ημέρες και ώρες να συναντούν τον Αναδεκτό τους! Ορισμένα πράγματα πρέπει να τα βλέπουμε όχι βραχυπρόθεσμα αλλά μακροπρόθεσμα. Όπως η σαρκική πατρότητα χρεώνεται στον πατέρα του παιδιού, έτσι και η πνευματική πατρότητα ασκείται από έναν Ανάδοχο, και όχι από πολλά πρόσωπα. Εάν ακόμα είναι μόδα οι πολλοί Ανάδοχοι, να ξέρουμε ότι **στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν υπάρχει μόδα, αλλά πίστη**. Ως εκ τούτου είναι διαφορετικά το να ζει κάποιος εκκλησιαστικά, από κάποιον άλλο που ζει μόνον κοσμικά. Αυτό άλλωστε είναι και το μεγάλο πρόβλημα της Εκκλησίας μας, ότι ενώ η ίδια δεν μπορεί να συμβουλεύει για τη μόδα, το τι θα φορεθεί μια σαιζόν ή να προτείνει δια μέσου των Μ.Μ.Ε. για τρόπους ζωής ή ηθικής τον κόσμο, ο κόσμος που ζει μακριά από αυτήν(ενν. την Εκκλησία) να προσπαθεί να εισάγει καινοφανή ήθη και έθιμα, απάδοντα προς την ίδια την Εκκλησία και μάλιστα απαιτητικά και απειλητικά! Αυτό όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί με τίποτε άλλο, εκτός από εκκοσμίκευση και αλλοίωση των Ορθοδόξων Παραδόσεων μας που θεματοφύλακες τυγχάνουν οι επίσκοποι και το ιερατείο. Ως εκ τούτου κάθε φορά που προσπαθούν να εισάγονται νέα έθιμα και πρωτοτυπίες επιδειξιομανίας στα της Εκκλησίας μας, εκείνο που πρέπει να γίνεται, όχι μόνον εκ μέρους των κληρικών, αλλά και εκ μέρους των πιστών, που αγαπούν και σέβονται την Εκκλησία, είναι η απόρριψη και η συμμόρφωση στα της Ιεράς Παραδόσεώς μας, κατά το του αποστόλου Παύλου «**στήκετε και κρατείτε τας παραδόσεις**». Για παράδειγμα η νεοφανής συνήθεια να στολίζονται με μπαλόνια οι Ναοί εξωτερικά κατά τα Βαπτίσματα, αντί να ιεροποιεί τον χώρο που προσερχόμαστε να αγιασθούμε, τον αποϊεροποιεί, **οπότε εύκολα χάνεται και ο προσανατολισμός για τον οποίο και προσερχόμαστε, δηλ. ο αγιασμός μας.**

18. Με τα όσα προαναφέραμε καλό θα είναι όσοι σκέπτονται να γίνουν Ανάδοχοι να κάνουν πρώτα οι ίδιοι πνευματική υπακοή σε πνευματικό-εξομολόγο, να δείχνουν επίγνωση της εκκλησιαστικής ζωής τους και να μορφώνονται ζώντας χριστιανικά τον εν Τριάδι Θεό, ούτως ώστε να φέρουν σε αίσιον πέρας το δύσκολο έργο τους που είναι η πνευματική πατρότητα. Στην προοπτική αυτή, καλόν θα είναι και οι κληρικοί να έχουν μια καλή επαφή ή καλύτερα να οργανώνουν κάποιες συναντήσεις με τους Αναδόχους πριν τη βάπτιση.

*Απόσπασμα από το βιβλίο «Θέλεις να γίνεις ανάδοχος;»
του Πρεσβυτέρου Θεμιστοκλέους Στ.Χριστοδούλου,
εκδόσεις Ομολογία.*